

REZOLUTË
PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË AUTORITETIT TË MBIKËQYRJES
FINANCIARE PËR VITIN 2017

Kuvendi i Shqipërisë,

- Duke njësuar rolin e Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare me atë të hartuesit të parë të politikave të mbikëqyrjes së tregjeve financiare jobankare për t'i paraprirë rritjes dhe zhvillimeve të këtyre tregjeve;
- Duke njësuar si funksion parësor të Autoritetit mbrojtjen e interesit publik, i cili reflektohet në mbrojtjen e konsumatorëve dhe investitorëve të skemave të investimeve të mbikëqyrura nga Autoriteti;
- Duke njësuar rolin e Autoritetit me atë të strukturës që nëpërmjet mbikëqyrjes siguron stabilitetin, transparencën dhe sigurinë e skemave financiare jobankare dhe nëpërmjet monitorimit siguron hartimin dhe plotësimin e kuadrit rregullator përpara ngjarjeve investuese,

Ka marrë në shqyrtim veprimtarinë e Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare në drejtim të:

- Cilësisë dhe masës së mbrojtjes së interesave të konsumatorëve dhe investitorëve të tregjeve të mbikëqyrura, duke vlerësuar përmirësimin e dukshëm të rolit mbikëqyrës në tregun e sigurimeve, si një treg që paraqet problematika të akumuluar prej vitesh dhe gjendjen e njëjtë pa problematika të qenësishme në tregun e skemave të pensioneve vullnetare, por duke konstatuar se ka mosshfrytëzim të të gjitha kapaciteteve dhe hapësirave ligjore për sa i takon tregut të titujve mbi kapitalin;
- Rezultateve të arritura deri tani në hartimin e metodologjisë së mbikëqyrjes me fokus riskun për tregun e sigurimeve, synimet për krijimin e platformës bazë për tarifimin me bazë riskun dhe plotësimin të detyrimeve të shoqërive të sigurimit ndaj Byrosë për pagesat e prapambetura;
- Nismave në rritje për sa i takon subjekteve që tentojnë investimin në tituj mbi kapitalin, të vëllimit në rritje të investimeve kolektive në skemat e investimit në tituj mbi kapitalin, si dhe nismat ligjore që po ndërmerren nga AMF-ja për hartimin e dy ligjeve bazë që rregullojnë investimin në tituj mbi kapitalin.

Nga shqyrtimi i veprimtarisë dhe raportimeve përkatëse vlerësohet se

Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, me gjithë përmirësimet, vijon të ketë nivel të pakënaqshëm, për pasojë të pamjaftueshëm, të zbatimit të dispozitave ligjore në fuqi për sa i takon tregjeve të mbikëqyrura në përgjithësi dhe të plotësimin të rekomandimeve të Kuvendit në veçanti.

Kuvendi kërkon që Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, për vitin 2018, të angazhohet në këto drejtime:

- Përmbylljen brenda vitit 2018 të të gjitha inspektimeve me fokus rrezikun dhe hartimin e një raporti të qartë për rezultatet e këtyre inspektimeve në të gjitha shoqëritë e sigurimeve;
- Hartimin e skenarëve të qartë për zgjidhjen e problematikave, në lidhje me Byronë Shqiptare të Sigurimit dhe në përgjithësi për Fondin e Kompensimit, duke përfshirë identifikimin e nevojave për ndryshime të akteve ligjore dhe nënligjore dhe hartimin e amendamenteve përkatëse, me objektiv respektimin e të drejtave dhe trajtimin barabartë të konsumatorëve me synim ndalimin e ripërsëritjes së situatave si ato të kaluara. Amendimet e pritshme ligjore për sigurimin e detyrueshëm të mjeteve motorike të sigurojnë zbatimin e masave stabilizuese në tregun e sigurimeve dhe vendosjen e standardeve të mirëpërcaktuara në lidhje me rezervat minimale, nivelin e likuiditetit, mjaftueshmërisë së kapitalit, praktikave të provigjonimit dhe përmirësimin në masa të arsyeshme të raportit dëme/prime.

Deri në miratimin e ligjit të ri për sigurimin e detyrueshëm të mjeteve motorike, drejtuesit e AMF-së një herë në tre muaj do të raportojnë në Kuvend për gjendjen e Fondit të Kompensimit;

- Të bëhet auditimi i *database*-it të sistemeve dhe programeve aktualisht në përdorim të tregjeve të mbikëqyrura nga AMF-ja, me qëllim evidentimin e problematikave dhe përmirësimin e tyre në funksion të aksesit të lirë, të barabartë dhe sigurimit të investitorëve, si dhe të shqyrtohen opsionet e instalimit të kasave fiskale për të ndaluar informalitetin në tregun e sigurimeve dhe realizuar fiskalizimin e plotë të tregut të sigurimeve;

- Të fillojë komunikimin urgjent me Ministrinë e Drejtësisë dhe me autoritetet përgjegjëse për fillimin e zbatimit të dy akteve që parashikojnë sigurim të detyrueshëm, ligji nr. 107/2014 datë 31.7.2014, “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” (neni 42, pika 9) dhe VKM nr. 1109, datë 8.8.2008, në të cilën parashikohen sigurimi i detyrueshëm i punonjësve nga punëdhënësit që ushtrojnë veprimtari minerare.

T’i kërket Ministrisë së Drejtësisë që të plotësojë kuadrin e nevojshëm nënligjor, duke parashikuar që kontratat e sipërmarrjes apo ato për shitjen e pasurive të paluajtshme në ndërtimet e reja, të parashikojnë kushte dhe afate për sigurimin e detyrueshëm, sipas parashikimit të neni 42, pika 9, të ligjit nr. 107/2014 datë 31.7.2014, “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit”;

Gjithashtu, t’i kërket bashkëpunim institucioneve përgjegjëse që mbikëqyrin lejet dhe koncesionet në fushën minerare për sigurimin e të dhënave për të punësuarit në veprimtari minerare që përfitojnë nga e drejta për sigurim dhe të shqyrtohet mundësia që kjo kategori police dhe për pasojë edhe dëmet të raportohen drejtpërdrejt në AMF;

- Përveç publikimit të pasqyrave financiare të shoqërive të sigurimit, duhet që me një gjuhë të qartë dhe të kuptueshme për publikun të publikohen edhe analizat financiare të Autoritetit, të cilat shqyrtojnë aftësinë paguese, mjaftueshmërinë e kapitalit, si dhe të dhëna të tjera, të cilat ndihmojnë publikun në identifikimin e shoqërisë së sigurimeve me të cilën zgjedhin të kontraktojnë;

- Të vijohet me vendimmarrjen në lidhje me tre shoqëritë e sigurimeve që nuk kanë plotësuar rregullisht detyrimin për kontributin në Fondin e Kompensimit. Vendimmarrja e Autoritetit sa i takon vendosjes së ndëshkimeve administrative nuk mund të pengohet nga refuzimi i drejtuesve të Byrosë Shqiptare të Sigurimeve për t’i propozuar Autoritetit marrjen e këtyre masave. Autoriteti të zbatojë procedurat e Kodit të Procedurave Administrative që rregullojnë kompetencën për vendimmarrje nga një organ epror në rastet kur organi refuzon ose me mosveprim nuk plotëson detyrimin ligjor për nxjerrjen e aktit administrativ;

- Megjithatë si nga raporti vjetor i institucionit, ashtu edhe gjatë raportimit të Drejtorit Ekzekutiv në seancat e komisionit është referuar se “janë kryer verifikimet e të gjitha IP-ve në sistem”, duhet të saktësohet se rezoluta e Kuvendit kërkonte verifikimin e algoritmit të serverit dhe sistemi i IT-së në lidhje me sistemin e shitjes së të gjithë tregut, në përdorim të brokerit, i cili tregon TPL, karton jeshil dhe kufitare, për të siguruar konkurrencë të lirë dhe pa pengesa për shkak të këtij algoritmi.

Në këto kushte të plotësohet brenda muajit korrik rekomandimi për sa i takon verifikimit të algoritmit, duke referuar rregullimin edhe në rregulloren përkatëse të miratuar nga Autoriteti, si dhe të merren masa për parandalimin e krijimit të skemave të tilla për produkte të tjera të tregut të sigurimeve. Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare dhe Autoriteti i Konkurrencës të thellojnë bashkë-punimin për këtë çështje, me qëllim rivendosjen e transparencës dhe konkurrencës në treg;

- Të auditohet situata e raportimeve të gabuara (edhe në Kuvend), për sa i takon Fondit të Kompensimit, të identifikohen përgjegjësit dhe të merren masa administrative apo edhe të tjera për personat që kanë përpiluar dhe lejuar publikimin dhe shpërndarjen e tabelave të pasakta apo të falsifikuara;

- Të hartohet metodologjia e mbikëqyrjes së grupit, duke iu referuar rasteve të kompanive të sigurimit që kanë degë apo filiale në shtete të tjera;

- Të dilet me vendim për sa i takon kandidaturës së propozuar për Drejtor të Byrosë Shqiptare dhe të zgjidhet situata në përputhje dhe në zbatim të ligjit;

- Në funksion të inkurajimit dhe rritjes së besimit të konsumatorit në rolin e AMF-së, të merren masa të posaçme të karakterit informues dhe edukues të publikut për investimin në tituj, në lidhje me riskun që mbartin këto lloj investimesh dhe veprimtaritë e palicencuara apo në kundërshtim me ligjin, të shoqërohen nga AMF-ja me vendimmarrje dhe reagime të shpejta dhe institucionale;

- Të merren masat e duhura që ligjet e reja që rregullojnë veprimtarinë e tregut të investimeve në tituj mbi kapitalin, të mos referojnë zbutje të kriterëve për licencim të subjekteve që kërkojnë të pajisen me licencë për ushtrim veprimtarie në tregun e titujve mbi kapitalin, apo dobësim të kërkesave për

transparencë. Kuadri i ri ligjor të synojë kufizim apo ndalim të zhvillimit të skemave të investimit jashtë tregjeve të licencuara të paktën për një periudhë pesëvjeçare, si dhe një periudhë ndalimi tre deri në pesëvjeçare të lejit të skemave alternative të investimeve, të njohura si skema spekulative me risk të lartë;

- Duke konsideruar zhvillimin e tregjeve dhe shtimin e subjekteve të licencuara, brenda vitit 2018, të rishikohen tarifat që detyrohen të paguajnë subjektet e licencuara, deri në masën që i nevojiten Autoritetit për të siguruar vetëfinancimin pas plotësimit të investimeve të domosdoshme në regjistrin *online* elektronik të sigurimit të detyrueshëm motorik;

- Në rregulloret e brendshme të Autoritetit të përshkruhet qartë, nga njëra anë, përgjegjësia e Autoritetit në raport me Qendrën e Edukimit për sa i takon hartimit të kurrikulave dhe, nga ana tjetër, mënyra e financimit të Qendrës së Edukimit, duke respektuar dispozitat ligjore në fuqi për sa i takon financimit dhe përdorimit të fondeve të Autoritetit.

Miraturar në datën 21.6.2018

KRYETARI
Gramoz Ruçi